

Noet

Avià

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Casa Noet. 08610 AVIÀ.
Emplaçament Al vessant sud de la serra de Noet, al camí del Molí del Castell a Berga .

Coordenades:

Latitud: 42.08399
Longitud: 1.84864
UTM Est (X): 404772
UTM Nord (Y): 4659743

Classificació

Número de fitxa 08011 - 100
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Segle XIV-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BPU
Observacions protecció: BPU i ZEA. POUM Avià, DOGC 12/07/2011
Número inventari 2959 (1983, 1990)
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 002500DG05A142
Autoria de la fitxa María del Agua Cortés Elía
Data de registre de la fitxa: dv., 11/01/2002 - 01:00

Descripció

La casa és situada al peu de la Serra de Noet -que va donar nom a la casa- pel costat sud. És construïda sobre una gran superfície rocosa que accentua el desnivell del terreny i que provoca una alçada considerable a la casa per la façana de migdia, fet que li confereix un aspecte de torre o sòlida fortalesa. La planta actual és quasi quadrada, amb planta, pis i golfes, en els que cal remarcar la considerable alçada de cada pis que contribueixen a augmentar l'alçada general. La coberta és a dues vessants amb el carener perpendicular a la façana principal que s'obre cap a ponent. Aquí es troben les dues portes principals: una més antiga, amb llinda de pedra gravada amb la data 1770 que actualment és quasi il·legible; i una altra moderna feta l'any 1957 amb unes decoracions que va realitzar el mateix propietari consistent en dues cares esculpides en alt relleu situades a cada costat de la llinda, i l'àliga i una palmera que es troben una a cada muntant. La casa és fruit de diverses ampliacions que es poden observar a les façanes i que han dividit la planta en tres crugies perpendiculars a la façana. Podem distingir dues zones més antigues: la zona central en la que hi ha un arc diafragma apuntat que es va tapar posteriorment i situat al cos de la esquerra, mentre que al de la dreta hi ha una porta adovellada, també cegada en la que posteriorment es va encastar el forn de pa, i que està relacionada amb una antiga torre que forma part de la casa pel cantó sud-est. Probablement aquesta fos l'entrada principal i posteriorment, al 1770, es va afegir la façana actual ampliant la casa uns 4 metres. La torre, que veiem insinuada per tipus d'obra utilitzada, aprofita la roca per augmentar la seva alçada i està formada per dos cossos, un sobre la roca i altre sobre un contrafort de pedra al costat de la roca que iguala l'alçada natural que proporciona la roca. La façana principal té dues espitlleres a la planta baixa i dues finestres al pis amb ampitadors motllurats i llandes de pedra. S'accedeix al pis a través d'una escala de graons de pedra molt amples i que fa angle a la part superior, abans d'accedir al pis. La sala és situada al centre i té com element remarcable un rentamans decorat amb les rajoles dels oficis que daten del segle XVIII (CIRICI, MANENT, (1977). Són policromes i representen alguns oficis, així com músics, gegants i nans, seguint la iconografia d'aquest tipus de rajoles molt característiques a Catalunya des del 1700 al segle XIX. Hi ha un número total de 43 rajoles i mitja, i són de les primeres que es van fer ja que el fons és totalment blanc. Al segle XX la casa va ser transformada i adaptada a dues vivendes: la dels masovers i la dels amos. L'entorn presenta una sèrie de coberts, una font amb safareig de la mateixa època que l'ampliació practicada al segle XVIII, i altres decoracions de cara en relleu a la zona dels horts. Des del cantó de migdia s'observa l'adaptació de la casa al desnivell del terreny i podem distingir un reng de paret que podria ser un mur de defensa.

Observacions:

Cal destacar especialment la presència d'una pica a l'interior de la casa decorada amb rajoles dels oficis que daten del segle XVIII.

Història

La primera notícia documental de Noet la trobem a l'acta de consagració de l'església de Sant Martí d'Avià, l'any 907, en que Wasconius i la seva esposa Argesinda donen unes terres al lloc anomenat Nocetu. L'any 1312 és documentat Guillem de Noet (SERRA VILARÓ, 1947:340), i al 1409 Arnau de Santacreu era senyor de Noet i es va casar amb Caterina, filla de Joan Cascalls de Bagà (SERRA VILARÓ, 1930:465). Al fogatge de 1553 consta en Sanaue al Mas Denoet a la parròquia de Sant Martí d'Avià (IGLÉSIAS, 1979).

Més endavant, al Cadastre de 1767 el manso Noet és de Jorge Tort terratinent de Vic, amb un masover, dos jornalers i un moso. La compra d'una vinya a sota de Noet feta pels Tord el 1582 (Arxiu Guixé de Berga) ens fa suposar que la casa també la comprarien en aquesta època. A un document de la casa Vilamarí que recull els censals que pagaven les cases i a qui els pagaven, s'especifica que Casancamp i Noet eren les dues úniques cases que no pagaven, fet que deixa veure la importància d'aquestes cases. A l' Amillament de 1862 ja era propietat de Antonio Pla i Rosal, junt amb la Casanova de Noet, el Mas Sech i la Roureda. A inicis del segle XX la va comprar l'avi de l'actual propietari. Fa uns 80 anys aquest va comprar els drets del senyor (que era de València) per 500 ptes. La casa té orígens medievals senyorials i l'estructura demostra que seria una torre de defensa situada en un lloc privilegiat i amb domini visual de la plana i del riu Llobregat. No sabem quan va ser construïda la primera estructura, però podria tenir relació amb la xarxa de torres defensives d'època carolíngia al peu del Llobregat, sobre la qual es bastí en època gòtica una casa fortificada que ha sofert diferents ampliacions amb el pas del temps, principalment al segle XVII, i amb l'adaptació a l'economia d'autosuficiència del mas.

Bibliografia

CAPSADA, J. I VALL-LAMORA, R. (1990). Masies d'Avià. L'Erol, núm. 31, pàgs. 14-16. Àmbit de Recerques del Berguedà.

CORTÉS ELÍA, MARÍA DEL AGUA (2019). De bona casa, bona brasa. La casa i l'espai domèstic rural al Berguedà. Temes d'Etnologia de Catalunya, 30. Generalitat de Catalunya.

CIRICI, A., MANENT, R. (1977). Ceràmica catalana. Ediciones Destino. Barcelona. Pàgs.322-328.

IGLÉSIA, J. (1979). El fogatge de 1553. Fundació Salvador Vives i Casajuana. Volum I. Barcelona.

SERRA I VILARÓ, j. (1930). Les baronies de Pinós i Mataplana. Vol. I (1930), vol. II (1947). Barcelona.

